

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 760
din 27.11.2008

Dosar nr: 674/2007
Petiția nr: 13.734/30.10.2007
Petent: Asociația „Noi Români”
Reclamat: Primăria comunei Arcuș
Obiect: condiționarea participării la concursul pentru funcția de referent la Primăria Arcuș, județul Covasna, de cunoașterea limbii maghiare

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și domiciliul petentului

I.1.1. **Asociația „Noi Români”**, loc. Covasna, str. Unirii nr. 3, jud. Covasna (str. Lăcrămioarei nr. 18, bl. 42, sc. C, ap. 1).

I.2. Numele și sediul reclamatei

I.2.1. **Primăria comunei Arcuș**, loc. Arcuș, Piața Gábor Áron nr. 237, jud. Covasna.

II. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 31.01.2008, dată la care părțile nu au fost prezente. Prin adresele nr. 577/10.01.2008, respectiv nr. 578/10.01.2008, părțile au fost invitate la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, potrivit prevederilor art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, republicată.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului:

Petentul, prin sesizarea înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.) cu **nr. 13.734/30.10.2007**, pune în discuție existența unei posibile fapte de discriminare provocată prin includerea ca cerință eliminatorie pentru participarea la concursul de ocupare a postului de referent în cadrul primăriei Arcuș din județul Covasna, a cunoașterii limbii maghiare.

Prin adresa cu nr. de înregistrare la C.N.C.D. 2.431/07.02.2008, petentul a considerat oportun ca C.N.C.D. să solicite reclamatului următoarele acte, în vederea unei soluționări complete a cauzei:

- Hotărârea Consiliului local Arcuș privind aprobarea organigramei în vigoare;
- Hotărârea Consiliului local Arcuș privind aprobarea regulamentului de organizare și funcționare a aparatului de specialitate al primarului, în vigoare;
- Hotărârea Consiliului local Arcuș privind aprobarea statului de personal, în vigoare;
- Fișa postului pentru funcția publică pentru care s-a organizat concursul.

În lipsa acestor acte, petentul consideră că sesizarea nu poate fi soluționată legal, pertinenta concluziilor privind încadrarea sau depășirea limitelor legale ale **art. 19 din Legea nr. 215/2001**, republicată, depinzând de conținutul actelor solicitate, acestea având caracter public, de altfel.

De asemenea, petentul semnalează faptul că prin adresa trimisă de reclamat, s-a creat o confuzie; astfel, conform spuselor primarului comunei Arcuș, dintre cele două persoane menționate ca făcând parte din compartimentul relații cu publicul, postul de referent scos la concurs are ca atribuții gestionarea impozitelor și taxelor locale, alături de referentul agricol. În această situație, postul de referent în discuție nu se află în compartimentul relații cu publicul, ci în compartimentul financiar – contabil, unde nu poate funcționa și referentul agricol.

Sușinerile reclamatului:

Prin punctul de vedere oferit cu nr. 4.457/14.12.2007 și înregistrat la C.N.C.D. cu nr. 20.243/27.12.2007, primarul comunei Arcuș specifică următoarele:

- postul de referent a fost scos la concurs cu respectarea normelor legale în vigoare.
- Conform **art. 19 din Legea nr. 215/2001 republicată**, în unitățile administrativ – teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul total al locuitorilor, autoritățile locale trebuie să asigure folosirea în raporturile cu aceștia a limbii materne.
- Cum ponderea cetățenilor aparținând minorității maghiare din comuna Arcuș este de 98%, iar postul de referent asistent face parte din compartimentul relații cu publicul (având printre atribuții gestionarea impozitelor și a taxelor, împreună cu cel de referent agricol) are și rolul de comunicare verbală prin ocupantul lui.
- Din moment ce, dintre cele 2 posturi din cadrul compartimentului relații cu publicul, ocupantul celui alt post nu este vorbitor de limbă maghiară și având în vedere necesitățile practice instituționale, cerința cunoașterii limbii maghiare pentru ocuparea postului de referent se justifică obiectiv și nu constituie discriminare.

În data de 08.02.2008 s-a dispus investigație în acest caz, la instituția reclamatului.

Într-o primă fază a investigației, s-a discutat cu un reprezentant al petentului care a precizat faptul că în mod normal, funcția publică de referent asistent nu implică relații cu publicul, fiind în mod vădit discriminatorie impunerea cunoașterii limbii maghiare pentru participarea la concurs. De asemenea, acesta a mai adăugat că cetățenii români care nu cunosc limba maghiară sunt discriminați constant prin diversele anunțuri de angajare (asemănătoare celui în discuție) publicate săptămânal în ziarele locale, fapt probat prin

ziarul *Observatorul de Covasna* nr. 731/13.03.2008, unde era postat un anunț de concurs pentru ocuparea funcției de referent 1A din cadrul Compartimentului lucrări secretariat – arhivă al Consiliului Județean Covasna.

Conducătorul primăriei Arcuș a comunicat echipei de investigații următoarele aspecte:

- În cadrul comunei Arcuș, procentul cetățenilor de naționalitate maghiară depășește 90%, motiv pentru care Primăria comunei Arcuș utilizează limba maghiară în raporturile cu aceștia (conform prevederilor Legii nr. 215/2001);
- În cadrul Primăriei comunei Arcuș sunt ocupate 2 posturi de referent asistent: un post de referent asistent în cadrul Compartimentului agricol și un post de referent asistent în cadrul Compartimentului impozite și taxe; ambele posturi presupun furnizarea de informații cetățenilor;
- Postul de referent asistent cu privire la care s-a făcut sesizarea aparține Compartimentului impozite și taxe, fiind ocupat prin concurs începând cu luna noiembrie 2007, pe durată determinată (pe perioada concediului de creștere a copilului de până la 2 ani a titularului postului);
- Concursul pentru ocuparea postului de referent asistent în Compartimentul impozite și taxe s-a desfășurat cu respectarea dispozițiilor legale, existând aprobare din partea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici și anunț într-un cotidian de mare tiraj cu privire la categoria funcției publice vacante și la condițiile impuse pentru ocuparea postului;
- Pentru ocuparea postului de referent asistent în Compartimentul impozite și taxe s-a impus condiția cunoașterii atât a limbii române cât și a limbii maghiare, având în vedere că se lucrează cu publicul (principalele atribuții constând în încasarea impozitelor și taxelor locale, precum și a oricăror alte venituri proprii ale bugetului local, și ținerea evidenței bunurilor impozabile pe baza declarațiilor contribuabililor); deoarece majoritatea locuitorilor comunei Arcuș sunt de naționalitate maghiară, s-a considerat necesar ca angajatul care ocupă acest post să cunoască limba maghiară;
- Persoana care ocupă în prezent funcția de referent din cadrul Compartimentului agricol nu cunoaște limba maghiară; din acest motiv, atunci când cetățenii își declară terenurile la Registrul agricol, aceasta colaborează cu persoana vorbitoare de limbă maghiară din Compartimentului taxe și impozite;
- Deoarece Primăria Arcuș nu are ocupate posturile din Compartimentul Relații cu Publicul (numărul de funcții din aparatul de specialitate al primarului fiind raportat la mărimea comunității) atribuțiile respectivului compartiment sunt delegate unui număr de trei angajate din departamente diferite care asigură și informațiile de interes public la nivelul primăriei.

În urma discuțiilor purtate cu 2 din cele 3 angajate, echipa de investigații a putut constata următoarele aspecte:

- Angajata referent asistent în cadrul Compartimentului impozite și taxe a comunicat că lucrează cu publicul, având ca principale sarcini de serviciu încasarea de taxe și amenzi, eliberarea de chitanțe, redactarea somațiilor de plată. Membrii echipei de investigații au putut observa că în prezența lor, angajata a fost interpellată de către contribuabili în limba maghiară, conversația purtându-se în limba maghiară.
- Angajata referent în cadrul Compartimentului agricol a confirmat cele afirmate mai sus, precizând că, deși nu se poate exprima în limba maghiară (doar înțelege), se deplasează în teritoriu în scopul colectării taxelor.

V. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că instituția reclamatului a organizat concurs de ocupare a funcției publice de execuție referent asistent în cadrul aparatului de specialitate al primarului. Pentru acest post, s-a stabilit, printre altele, drept condiție de participare, cunoașterea limbii maghiare.

Pentru organizarea concursului de ocupare a acestei funcții, Primăria Arcuș a obținut aprobare de la Agenția Națională a Funcționarilor Publici, în ceea ce privește condițiile de înscriere la concurs și bibliografia aferentă prin adresa cu **nr. de înregistrare** la Primărie **4.208/29.10.2007**.

În drept, analizând faptele reținute în acest caz, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de **articolul 14** privind interzicerea discriminării al **Convenției Europene a Drepturilor Omului**, ratificată de **România prin Legea 30/1994**, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „**trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă**”.

Astfel, Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art. 1 prevede interzicerea generală a discriminării:

„Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența **art. 2 alin. 1 al O.G. nr.137/2000**, republicată.

Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin **articolul 2 alin. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu modificările ulterioare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru ca o faptă să fie calificată ca fiind faptă de discriminare, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe condiții:

- a) Existența unui tratament diferențiat a unor situații analoage sau omiterea de a trata în mod diferit situații diferite, necomparabile.
- b) Existența unui criteriu de discriminare cf. art. 2 alin. 1 din **O.G. 137/2000**.
- c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.
- d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

Astfel, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al **art. 2, alin. 1** deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Conform **art 2, alin. (4)** din **O.G. nr. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

Alin. (9) al art. 2 se referă la măsurile afirmative: „Măsurile luate de autoritățile publice sau de persoanele juridice de drept privat în favoarea unei persoane, unui grup de persoane sau a unei comunități, vizând asigurarea dezvoltării lor firești și realizarea efectivă a egalității de șanse a acestora în raport cu celelalte persoane, grupuri de persoane sau comunități, precum și măsurile pozitive ce vizează protecția grupurilor defavorizate nu constituie discriminare în sensul prezentei ordonanțe.”

Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, în forma adoptată de Parlamentul României, în domeniul „Autoritățile administrative și serviciile publice” (**art. 10**) asigură următoarele drepturi pentru persoanele aparținând comunității maghiare:

- În circumscripțiile administrative ale statului locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare, care justifică măsurile specificate mai jos, și în funcție de situația fiecărei limbi, părțile se angajează, în măsura în care este posibil:

- să vegheze ca functionarii autorităților administrative care asigură relația cu publicul să folosească limbile regionale sau minoritare în raporturile lor cu persoanele care li se adresează în aceste limbi;

- să vegheze ca vorbitorii de limbi regionale sau minoritare să poată prezenta cereri orale sau scrise și să primească răspunsuri în aceste limbi;

[...]

- În ceea ce privește autoritățile locale și regionale din zonele locuite de un număr de vorbitori de limbi regionale sau minoritare în care se justifică măsurile specificate mai jos, părțile se angajează să permită și/sau să încurajeze:

- posibilitatea pentru vorbitorii de limbi regionale sau minoritare de a prezenta cereri orale sau scrise în aceste limbi;

- publicarea de către autoritățile regionale a textelor oficiale și în limbile regionale sau minoritare;

- publicarea de către autoritățile locale a textelor oficiale și în limbile regionale sau minoritare;

[...]

- În ceea ce privește serviciile publice asigurate de către autoritățile administrative sau de către alte persoane care acționează în cadrul competenței acestora, părțile

contractante se angajează, în zonele în care limbile regionale sau minoritare sunt folosite, în funcție de situația fiecărei limbi și în măsura în care acest lucru este posibil:

- să vegheze ca limbile regionale sau minoritare să fie folosite în cadrul serviciilor publice;

- să permită vorbitorilor de limbi regionale sau minoritare să formuleze cereri și să primească răspunsul în aceste limbi;

- să permită vorbitorilor de limbi regionale sau minoritare să formuleze cereri în aceste limbi.

[...]

Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale, prin art. 10, alin. 2 prevede: „În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând minorităților naționale, dacă aceste persoane solicită acest lucru și acolo unde aceasta cerere corespunde unei nevoi reale, părțile se vor strădui să asigure, în măsura posibilului, condiții care să permită folosirea limbii minoritare în raporturile dintre aceste persoane și autoritățile administrative”.

În domeniul angajării, **O.G. nr. 137/2000**, republicată, prevede următoarele:

Art. 7

„... (2) Constituie contravenție, conform prezentei ordonante, conditionarea ocupării unui post prin anunt sau concurs, lansat de angajator ori de reprezentantul acestuia, de apartenența la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, de vârstă, de sexul sau orientarea sexuală, respectiv de convingerile candidaților, cu excepția situației prevăzute la art. 2 alin. (9).”

... ”

Art. 9

„Prevederile art. 5-8 nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerințelor ocupationale în domeniul respectiv, atâ timp cât refuzul nu constituie un act de discriminare în sensul prezentei ordonanțe, iar aceste măsuri sunt justificate obiectiv de un scop legitim și metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.”

Legea nr. 188 din 8 decembrie 1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, la art. 108 prevede: „În unitățile administrativ-teritoriale în care persoanele aparținând unei minorități naționale dețin o pondere de peste 20% unii funcționari publici din serviciile care au contacte direct cu cetățenii vor cunoaște și limba minorității naționale respective”.

Legea nr. 215 din 23 aprilie 2001 (Legea administrației publice locale), republicată, are următoarele prevederi relevante:

Art. 19

În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând minorităților naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, autoritățile administrației publice locale, instituțiile publice aflate în subordinea acestora, precum și serviciile publice deconcentrate asigura folosirea, în raporturile cu aceștia, și a limbii materne, în conformitate cu prevederile Constituției, ale prezentei legi și ale tratatelor internaționale la care România este parte.

[...]

Art. 76

(1) În raporturile dintre cetățeni și autoritățile administrației publice locale se folosește limba română.

(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele

subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă.

(3) În condițiile prevăzute la alin. (2), în posturile care au atribuții privind relații cu publicul vor fi încadrate și persoane care cunosc limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective.

(4) Autoritățile administrației publice locale vor asigura inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).

(5) Actele oficiale se întocmesc în mod obligatoriu în limba română.”

Analizând prevederile legale, documentele depuse la dosar și cazuistica anterioară a CNCD, Colegiul director a stabilit următoarele:

Atât tratatele internaționale în domeniu, cât și legislația din România prevede dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a utiliza limba lor maternă în raport cu autoritățile. Condiția obligatorie ca o autoritate să asigure acest drept este ca cetățenii aparținând unei minorități naționale să aibă o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor în unitatea administrativ-teritorială în cauză. Modul în care această obligație poate fi transpusă în practică nu este prevăzut de lege. Astfel, obligativitatea asigurării posibilităților de a se adresa în limba minorității revine instituțiilor publice.

Cum formulează și art. 9 al O.G. 137/2000, republicată, nu se poate restrânge dreptul angajatorului de a refuza angajarea unei persoane care nu corespunde cerințelor ocupaționale în domeniu, dacă aceste cerințe de angajare impuse sunt justificate obiectiv de un scop legitim și metodele de atingere a aceluși scop sunt adecvate și necesare.

În speța dată, angajarea unei persoane pe funcția publică de referent asistent cu condiția cunoașterii limbii comunității în care își desfășoară activitatea este justificată obiectiv de scop legitim, deoarece în virtutea atribuțiilor specifice postului, persoana intră în contact cu persoane de naționalitate maghiară.

Angajarea unor persoane în funcții publice din rândul minorităților naționale poate avea caracter de măsură afirmativă față de comunităților respective, conform art. 2 alin. (9) al O.G. 137/2000 (republicată). Totuși, această măsură afirmativă nu se poate menține după realizarea scopurilor pentru care a fost adoptată (conform prevederilor **Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale**). În situația în care procentul angajaților dintr-o comunitate la o instituție corespunde aproximativ cu procentul comunității respective din zona în care își are sediul, măsurile afirmative nu pot fi menținute, altfel ar crea, ele însele, o situație de inegalitate.

Serviciile publice trebuie oferite în concordanță cu nevoile celor pentru care aceste servicii se oferă.

Colegiul Director reține, în urma analizei fișei de post corespunzătoare postului scos la concurs, că acesta implică activitatea cu publicul: „... încasează impozitele și taxele locale ...; primește, verifică și ține evidența bunurilor impozabile pe baza declarațiilor contribuabililor ...”.

Din cele de mai sus rezultă că reclamatul a condiționat pentru angajarea pe postul de referent asistent în cadrul Compartimentului impozite și taxe cunoașterea limbii maghiare, pe lângă cea română și o limbă de circulație internațională. Cu toate acestea, în virtutea prevederilor legale, a tratatelor internaționale în domeniu, cât și ținând cont de legislația din România referitoare la dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a utiliza limba lor maternă în raport cu autoritățile, precum și în urma

analizei documentelor depuse la dosar și a cauzisticii anterioare a C.N.C.D., s-a putut constata că există o justificare obiectivă, cu respectarea astfel a prevederilor **art. 7 alin. 2** al **O.G. 137/2000**, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul **art. 20 alin. (2)** din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Faptele sesizate nu sunt acte de discriminare conform **art. 2 alin. 1** din **O.G. nr. 137/2000**; impunerea condiției de cunoaștere a limbii maghiare pentru participarea la concurs se justifică obiectiv.
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

IONIȚĂ GHEORGHE – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Membru

VASILE MONICA – Membru

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

